

¹⁰ Кикоть П.В. Міністерства в системі органів виконавчої влади України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. : 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право» / П.В. Кикоть. – К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002. – С. 10.

¹¹ Принципи державного управління SIGMA (редакція станом на вересень 2017 р.). – С. 31–32.

¹² Про схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. № 1013-р // Урядовий кур'єр. – 2018. – 20 січня. – № 14. – С. 11–12.

¹³ Про завершення реформування структури апарату деяких міністерств: постанова КМУ від 24.10.2018 р. № 946 // Урядовий кур'єр. – 2018. – 16 листопада.

Резюме

Барбул П.О. Правові засади реформування організаційної структури Міністерства оборони України.

У статті розглядаються проблеми організаційної структури Міністерства оборони України. Зазначається, що організаційна структура міністерства має забезпечувати ефективне та результативне виконання завдань та функцій, що на нього покладаються. Пропонується змінити організаційну структуру Міноборони, створивши директорати політики та директорат стратегічного планування і європейської інтеграції. До створення в Міноборони директоратів варто удосконалити існуючу організаційну структуру міністерства. Ці зміни стануть першими кроками для втілення ідей, що лежать в основі реформи міністерств, в Міноборони та забезпечать його інституційну спроможність як органу формування державної політики у закріпленій за ним сфері державного управління.

Ключові слова: Міністерство оборони України, організаційна структура, структурні підрозділи, посади, директорати політики.

Резюме

Барбул П.А. Правовые основы реформирования организационной структуры Министерства обороны Украины.

В статье рассматриваются проблемы организационной структуры Министерства обороны Украины. Отмечается, что организационная структура министерства должна обеспечивать эффективное и результативное выполнение задач и функций, которые на него возлагаются. Предлагается изменить организационную структуру Минобороны, создав директораты политики и директорат стратегического планирования и европейской интеграции. До создания в Минобороны директоратов стоит усовершенствовать существующую организационную структуру министерства. Эти изменения станут первыми шагами по воплощению идей, которые лежат в основе реформы министерств, в Минобороны и обеспечат его институциональную способность как органа формирования государственной политики в закреплённой за ним сфере государственного управления.

Ключевые слова: Министерство обороны Украины, организационная структура, структурные подразделения, должности, директораты политики.

Summary

Barbul P. Fundamental legal principles of reforming the organizational structure of the Ministry of Defence of Ukraine.

The article deals with the problems of the organizational structure of the Ministry of Defence of Ukraine. Reference is made to the fact that the organizational structure of the Ministry should ensure the effective and efficient execution of the tasks and functions it has been entrusted with. It is proposed to change the organizational structure of the Ministry of Defence by creating directorates of policy and the Directorate of Strategic Planning and European Integration. Before the creation of the directorates of the Ministry of Defence, it is worth improving the existing organizational structure of the Ministry. These changes will be the first steps in the Ministry of Defence to implement the ideas underlying the ministries' reform and will provide its institutional capacity as a state policy-making authority in the area of public administration it has been entrusted with.

Key words: Ministry of Defence of Ukraine, organizational structure, organisation departments, positions, directorates of policy.

УДК 342.95(477)

Д.Ю. МИКИТЮК

Діана Юрїєвна Микитюк, аспірант Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ НА СХОДІ УКРАЇНИ

Наукова спільнота виявляє підвищений інтерес до нагальних проблем сьогодення, зумовлених збройною агресією Російської Федерації на східній частині Донецької та Луганської областей. Зокрема, до таких питань належить і адміністративно-правове забезпечення статусу учасників бойових дій (далі – УБД), як безпосередніх учасників згаданих подій.

На сьогоднішні комплексні наукові дослідження щодо УБД розвиваються у декількох напрямках: психологічна реабілітація учасників антитерористичної операції/операції Об'єднаних сил (далі – АТО/ООС)¹; соціальний захист учасників АТО/ООС²; адміністративно-правовий статус учасників АТО/ООС³.

© Д.Ю. Микитюк, 2018

Теоретичним підґрунтям досліджень адміністративно-правового статусу УБД на Сході України є праці таких учених-адміністративістів, які досліджували адміністративно-правовий статус різних суб'єктів адміністративного права, зокрема В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійко, Н.О. Армаш, Г.В. Атаманчука, О.М. Бандурки, Д.М. Бахраха, Ю.П. Битяка, І.Л. Бородіна, М.А. Бояринцевої, І.П. Голосніченко, П.В. Діхтєвського, Є.В. Додіна, Ю.М. Дьоміна, Р.А. Калюжного, Л.Є. Кисіль, Л.В. Коваль, А.Т. Комзюка, В.М. Манохіна, В.Ф. Опришко, І.М. Пахомова, Г.І. Петрова, О.В. Пономарьова, А.О. Селіванова, В.С. Стефанюка, Ю.О. Тихомирова, М.М. Тищенко, В.В. Цветкова, Ю.С. Шемчушенка та інших.

Щодо адміністративно-правового забезпечення статусу учасників АТО/ООС, то цей напрям вітчизняної юридичної науки наразі знаходиться на стадії розвитку. Єдиним дотичним до цієї тематики дослідженням на сьогодні є дисертація В.В. Пилип «Адміністративно-правовий статус учасників антитерористичної операції» (2018 р.), в якій автор вперше здійснила комплексне дослідження адміністративно-правового статусу учасників антитерористичної операції та сформулювала на цій основі власні науково обґрунтовані рекомендації і пропозиції щодо його вдосконалення.

Метою статті є загальнотеоретичний аналіз адміністративно-правового статусу УБД на Сході України.

Як відомо, виділяють загальний, спеціальний та індивідуальний правовий статус суб'єкта права. Зокрема, спеціальний статус стосується осіб, які, крім загального статусу, набули додаткових спеціальних прав, обов'язків та відповідальність. На думку М.А. Бояринцевої, спеціальний адміністративно-правовий статус – це статус особи як представника тієї чи іншої соціальної групи, відокремленої за певним юридико-значущим началом (родом діяльності, віком та інше), який наділений відповідно до законів та інших нормативно-правових актів спеціальними, додатковими правами і обов'язками, обумовленими особливостями становища особи і потребами її функціональної спеціальної активності⁴. Т.О. Коломоєць вважає, що права та обов'язки, що формують адміністративно-правовий статус, який є складовою загального правового статусу особи, відрізняються від інших прав і обов'язків саме тим, що вони виникають у сфері публічної адміністрації⁵. Досліджуючи адміністративно-правовий статус внутрішньо переміщених осіб, О.А. Фесенко визначає його як складову загального статусу особи, що визначає місце й роль, яку особистість посідає в адміністративно-правових відносинах, тобто відносинах, які врегульовані нормами адміністративного права (ті, що виникають між громадянином, суб'єктами публічної адміністрації чи їх представниками)⁶.

Відаючи належне науковим розвідкам, вважаємо, що адміністративно-правовий статус УБД на Сході України є спеціальним, оскільки характеризується такими основними ознаками, як:

- 1) це статус особи, яка брала участь у бойових діях на території проведення АТО/ООС;
- 2) це статус, який передбачає наділення УБД на Сході України додатковими, порівняно з іншими громадянами, правами та обов'язками, реалізація яких забезпечується певними гарантіями;
- 3) надання додаткових прав і обов'язків, передбачених статусом УБД, визначається законами та іншими нормативно-правовими актами;
- 4) це статус, який реалізується у відносинах з органами публічної адміністрації.

Спеціальний статус УБД на Сході України передусім обумовлений особливістю суспільних відносин, за наявності яких цей статус набувається. Правове регулювання проведення АТО/ООС в Україні забезпечується низкою законів та підзаконних нормативно-правових актів, серед яких: Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20 березня 2003 р.⁷, Закон України «Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях» від 18 січня 2018 р.⁸, Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року “Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України”»⁹, Указ Президента України «Про затвердження рішення РНБО “Про широкомасштабну антитерористичну операцію на території Донецької та Луганської областей”» від 30 квітня 2018 р.¹⁰, яким вводиться в дію рішення Ради національної безпеки і оборони про початок ООС, Наказ Верховного Головнокомандувача Збройними Силами України «Про початок операції Об'єднаних сил із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації на території Донецької та Луганської областей»¹¹ тощо.

Порядок набуття спеціального статусу УБД та обсяг відповідних додаткових прав і обов'язків передбачений Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (далі – Закон про ветеранів війни)¹², Законом України «Про військовий обов'язок і військову службу»¹³, постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413 «Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення»¹⁴ (далі – Порядок надання та позбавлення статусу УБД), постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 416 про «Деякі питання Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції»¹⁵, в наказі Міністерства соціальної політики від 06 лютого 2015 р. № 114 «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції»¹⁶, в «Інструкції про порядок видачі в Міністерстві оборони України посвідчень учасника бойових дій, нагрудних знаків “Ветеран війни – учасник бойових дій” та листів талонів на право одержання проїзних квитків з 50-відсотковою знижкою їх вартості», затвердженій наказом Міністерства оборони України від 07 травня 2015 р. № 200¹⁷ тощо.

Набуття УБД додаткових, порівняно з іншими, прав і обов'язків, гарантій їх реалізації можливе лише після звернення до органів публічної адміністрації, до компетенції яких належить надання та позбавлення статусу УБД, та отримання ними посвідчення відповідно до Порядку надання та позбавлення статусу УБД як таких, що були залучені до АТО/ООС в одноразовому порядку, та таких, що пройшли ротацію та повторно перебувають на території проведення ООС в статусі УБД.

Погоджуючись із думкою О.М. Гуміна та Є.В. Пряхіна, гарантії реалізації прав та обов'язків в загальному можуть бути економічними, політичними, юридичними, ідеологічними тощо¹⁸. Але включення до адміністративно-правового статусу особи усіх цих гарантій є нелогічним, оскільки їх частина існує не в юридичній формі, а перебуває у різних площинах регулювання суспільних відносин. Так, до юридичних гарантій реалізації прав УБД можна віднести закріплення в приписах нормативно-правових актів можливості самостійно захистити порушені права двома способами: зверненням з позовом до суду і поданням скарги у вищестоящий орган. Зазначені гарантії у вигляді оскарження рішень продубльовано в Законі про ветеранів війни, Постанові про надання та позбавлення статусу УБД, Законах України «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України»¹⁹, «Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України»²⁰, Інструкції про організацію розгляду звернень та проведення особистого прийому громадян у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, затвердженій наказом Міністерства оборони України від 28 грудня 2016 р. № 73521 тощо.

Важливим для з'ясування обсягу правового статусу УБД є питання належності до громадянства України. Відповідно до ст. 26 Конституції України іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України²². Згідно з ч. 6 ст. 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» у випадках, передбачених законом, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, можуть у добровільному порядку (за контрактом) проходити військову службу у Збройних Силах України. Частиною 9 вказаної статті встановлено, що до категорії військовослужбовців прирівнюються іноземці та особи без громадянства, які відповідно до закону проходять військову службу у Збройних Силах України. Частина 2 п. 5 ст. 9 Закону України «Про Національну гвардію України»²³ теж містить відсильну норму до закону про військовий обов'язок щодо можливості добровільного проходження військової служби іноземцями та особами без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України. За Законом про ветеранів війни військовослужбовці Збройних Сил України та Національної гвардії України мають право на отримання статусу учасника бойових дій (п. 19 ч. 1 ст. 6 Закону).

Тобто іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, можуть проходити контрактну службу у складі Збройних сил України та Національної гвардії України, в тому числі на території проведення АТО/ООС, та отримувати посвідчення УБД. Однак саме з цього моменту починається різнобічності щодо пільг, які надаються УБД громадянам України та іноземцям/особам без громадянства.

Зокрема, вичерпний перелік пільг, що надаються УБД, які є громадянами України, міститься в ст. 12 Закону про ветеранів війни. Згідно зі ст. ст. 10 та 15 зазначеного Закону, відповідні пільги отримують також особи, на яких поширюється чинність цього Закону.

Щодо УБД, що є іноземцями та особами без громадянства, то у ст. ст. 21-3 та 21-4 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» йдеться лише про їх грошове забезпечення – під час проходження військової служби, у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності. Разом із тим іноземці та особи без громадянства, які в установленому законодавством України порядку проходять військову службу за контрактом у Збройних Силах України, можуть бути за їх клопотаннями прийняті до громадянства України. Для таких осіб термін безперервного проживання на законних підставах на території України встановлюється строком на три роки з моменту набрання чинності контрактом про проходження військової служби у Збройних Силах України (п. 3 ч. 2 ст. 9 Закону України «Про громадянство»²⁴).

У зв'язку з цим постає питання щодо тих іноземців та осіб без громадянства, які брали участь у проведенні антитерористичної операції до внесення змін про проходження військової служби в лавах Збройних Сил України та Національної гвардії України. У таких осіб найчастіше закінчився термін дії посвідки на тимчасове проживання, а законодавче врегулювання щодо спрощення процедури отримання громадянства такими іноземцями та особами без громадянства наразі триває.

Враховуючи викладене, можна зробити висновок про те, що статус УБД можуть набувати як громадяни України, так і іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України. Однак, їх зміст неоднаковий.

Таким чином, під «адміністративно-правовим статусом учасників бойових дій на Сході України» пропонуємо розуміти спеціальний правовий статус УБД, що складається з комплексу додаткових прав, обов'язків та гарантій їх реалізації, обумовлених особливим режимом правовідносин, які виникають на підставі безпосереднього залучення особи до виконання завдань АТО/ООС та реалізуються у відносинах з органами публічної адміністрації.

- ¹ *Тімченко В.О.* Психологічні наслідки перебування рятувальників у зоні проведення антитерористичної операції: дис. ... канд. юрид. наук: 19.00.09 / В.О. Тімченко; Національний університет цивільного захисту України. – Х., 2017. – 273 с. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuczu.edu.ua/img/articles/1596/dissTimchenko.pdf>
- ² *Чижов Д.А.* Правовий механізм забезпечення соціального захисту людини в умовах військових конфліктів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 1912.00.05 / Д.А. Чижов; Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. – Х., 2018. – 20 с. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Chizov/a_Chizov.pdf
- ³ *Пилип В.В.* Адміністративно-правовий статус учасників антитерористичної операції: дис. ... канд. юрид. наук.: 12.00.07 / В.В. Пилип; Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет». – Ужгород, 2018. – 200 с. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/17075>
- ⁴ *Бояринцева М.А.* Адміністративно-правовий статус громадянина України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / М.А. Бояринцева; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. – К., 2005. – 21 с. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image_file_name=DOC/2005/05bmasgu.zip&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1
- ⁵ *Коломоєць Т.О.* Адміністративне право України: Академ. курс: підручник / Т.О. Коломоєць. – К., 2011.
- ⁶ *Фесенко О.А.* Адміністративно-правовий статус внутрішньо-переміщених осіб в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / О.А. Фесенко; Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2016. – 246 с.
- ⁷ Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 р. № 638-IV : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>
- ⁸ Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях: Закон України від 18.01.2018 р. № 2268-VIII : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2268-19>
- ⁹ Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України»: Указ Президента України № 405/2014: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/405/2014>
- ¹⁰ Про затвердження рішення РНБО «Про широкомасштабну антитерористичну операцію на території Донецької та Луганської областей»: Указ Президента України від 30 квітня 2018 р. № 116/2018 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/2018>
- ¹¹ Про початок операції Об'єднаних сил із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації на території Донецької та Луганської областей : Наказ Верховного Головнокомандувача Збройними Силами України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/news/30-kvitnya-rozpochalas-opera-ciya-obyednanih-sil-iz-vidsichi-47206>
- ¹² Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22 жовтня 1993 р. № 3551-XII : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3551-12>
- ¹³ Про військовий обов'язок і військову службу : Закон України від 25.03.1992 р. № 2232-XII : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>
- ¹⁴ Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення чи у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації в Донецькій та Луганській областях, забезпеченні їх здійснення: постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2014-%D0%BF>
- ¹⁵ Деякі питання Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції : постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 416 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/416-2014-%D0%BF>
- ¹⁶ Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру учасників антитерористичної операції: наказ Міністерства соціальної політики від 06 лютого 2015 р. № 114 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0211-15>
- ¹⁷ Інструкція про порядок видачі в Міністерстві оборони України посвідчень учасника бойових дій, нагрудних знаків «Ветеран війни – учасник бойових дій» та листів талонів на право одержання проїзних квитків з 50-відсотковою знижкою їх вартості: наказ Міністерства оборони України від 07 травня 2015 р. № 200 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0532-15>
- ¹⁸ Адміністративно-правове забезпечення: поняття та структура / О.М. Гумін, Є.В. Пряхін // Наше право. – 2014. – № 4. – С. 46–50 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2014_4_9
- ¹⁹ Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України : Закон України від 24.03.1999 р. № 548-XIV : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14>
- ²⁰ Про Дисциплінарний статут Збройних Сил України: Закон України від 24.03.1999 р. № 551-XIV : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/551-14>
- ²¹ Інструкція про організацію розгляду звернень та проведення особистого прийому громадян у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, затверджена Наказом Міністерства оборони України від 28 грудня 2016 р. № 735 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0094-17>
- ²² Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
- ²³ Про Національну Гвардію України: Закон України від 13.03.2014 р. № 876-VII : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/876-18>
- ²⁴ Про громадянство : Закон України від 18.01.2001 р. № 2235-III : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>

Резюме

Микитюк Д.Ю. Адміністративно-правовий статус учасника бойових дій на Сході України.

Здійснено науково-теоретичний аналіз адміністративно-правового статусу учасника бойових дій на Сході України. Доведено, що адміністративно-правовий статус учасника бойових дій є спеціальним, виділено його основні ознаки. Проаналізовано

питання впливу належності до громадянства на обсяг статусу учасника бойових дій. Запропоновано авторське поняття адміністративно-правового статусу учасника бойових дій.

Ключові слова: учасник бойових дій, антитерористична операція, операція Об'єднаних сил, адміністративно-правовий статус, спеціальний правовий статус.

Резюме

Микитюк Д.Ю. Адміністративно-правовий статус учасника бойових дій на Востокі України.

Осуществлен научно-теоретический анализ административно-правового статуса участника боевых действий на Востоке Украины. Доказано, что административно-правовой статус участника боевых действий является специальным, выделены его основные признаки. Проанализированы вопросы влияния принадлежности к гражданству на объем статуса участника боевых действий. Предложено авторское понятие административно-правового статуса участника боевых действий.

Ключевые слова: участник боевых действий, антитеррористическая операция, операция Объединенных сил, административно-правовой статус, специальный правовой статус.

Summary

Mykytiuk D. Administrative and legal status of a participant in military hostilities in the East of Ukraine.

Made the scientific and theoretical analysis of the administrative and legal status of a participant in hostilities in the East of Ukraine. Proved that the administrative and legal status of a participant in military hostilities is special. Analyzed the citizenship of Ukraine as a factor influencing on the status. Provided the author's notion of the administrative and legal status of the participant in hostilities.

Key words: combatant, antiterrorist operation, united forces operation, administrative legal status, special legal status.

УДК 342.9:58(1-751.3)

Т.П. РОДІК

Тетяна Петрівна Родік, аспірант Академії праці, соціальних відносин і туризму Федерації професійних спілок України

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ДЕНДРОЛОГІЧНИХ ПАРКІВ В УКРАЇНІ

В умовах постійного погіршення стану навколишнього природного середовища та поглиблення екологічної кризи важливість охорони природоохоронних територій і, зокрема, територій та об'єктів природно-заповідного фонду як їхньої складової є очевидною.

Формування державної політики в даній сфері та вдосконалення механізмів її реалізації в умовах сьогодення має відбуватись на якісно новому рівні, а це повинно спонукати науковців до пошуку нових та ефективних шляхів урегулювання суспільних відносин, до уточнення сутності понять та правових категорій, визначення їх особливостей тощо.

Метою статті є визначення змісту поняття «адміністративно-правова охорона дендрологічних парків», дослідження його сутності та особливостей адміністративно-правової охорони дендрологічних парків на сучасному етапі розвитку України.

Загальнотеоретичні питання адміністративно-парової охорони були предметом дослідження таких вчених, як В.В. Галуцько, О.М. Єщук, І.М. Коросташової, Л.І. Рогач, О.М. Кожури, М.О. Легенченко, О.М. Миронець. Окремим теоретичним та практичним питанням адміністративно-правової охорони навколишнього природного середовища, природно-заповідного фонду України та його окремих складових категорій присвячені праці О.А. Улютіної, І.Д. Казанчук, Л.П. Коваленко, В.С. Єршової, Я. Герасименко.

Державна охорона та використання природних об'єктів в цілому та, що стосується зокрема дендрологічних парків в нашій державі, передусім регламентуються нормами Основного Закону, в якому прямо чи опосередковано встановлено: принципи та вихідні положення; конкретні правила поведінки у сфері охорони навколишнього природного середовища та природокористування.

Аналізуючи національне законодавство, яке регламентує питання охорони дендрологічних парків, розкриття суті даної дефініції здійснюється через більш широкі категорії, якими є «охорона навколишнього природного середовища», «охорона територій та об'єктів природно-заповідного фонду».

Держава розглядає природно-заповідний фонд як складову частину світової системи природних ресурсів. Завданням законодавства України про природно-заповідний фонд України є регулювання суспільних відносин щодо організації, охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення їх природних комплексів, управління в цій галузі¹. Дендрологічні парки, відповідно до ст. 3 Закону України «Про природно-заповідний фонд України», є штучно створеним об'єктом та належить до природно-